СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LVIII. Ч. 71. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 28-го БЕРЕЗНЯ 1950. No. 71. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MARCH 28, 1950. VOL. LVIII.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свободи": BErgen {4-0807 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ПОНАД ЧОТИРИ МІЛЬЙОНИ БЕЗРОБІТНИХ З ВЕСНОЮ

У всіх закутинах країни проявляються симптоми безробіття з причини недостачі праці. Бюро Цензу у Вашингтоні виказує, що в середині місяця лютого було 4,684,000 безробітних на загальне число 61,631,000 цивільних робітників. Це значить, що на 14 робітників припадає один безробітний, хоч великі підприємства, такі, як сталівні, фабрики автомобілів і інші, працюють цілою силою. Федеральні, стейтові й мунисипальні чинники не передбачують погіршення положення, всеж таки призадумуються над причинами теперішнього стану, коли два мільйони робітників в минулому році жили з допомоги для безробітних і її цілком вичерпали, а яких 800,000 осіб дальше побирають підмогу на підставі суспільного забезпечення.

Дехто пояснює це явище страйком вуглекопів, внаслідок чого багато підприємств припинили свою працю. Урядовці вижидають статистики з березня, як показчика, чи положення кращає, чи йде до гіршого.

НАЙШЛИ „ГОЛОВНОГО ШПИГА": ОВЕНА ЛАТІМОРА.

Вашингтон, 26 березня. — — Овен Латімор, який був якийсь час співпрацівником департаменту стейту, є „головним шпигом", якого мав на думці сен. Джозеф МекКартті, коли кількома наворотами згадував, що знає його імя. Він згадав Латімора по імені перед кількома сенаторами й журналістами, а радієвий коментатор Дру Пірсон проголосив це по радіо. Кореспонденти Асосіейтед Прес звернулися телеграфічно за вияснениям до Латімора, який перебуває тепер в Афганістані, в Азії. Його родина заперечує, наче б Овен був колинебудь комуністом або прокомуністом. Сенатор Тайдінґс, голова слідчої підкомісії, каже, що в департаменті стейту нема слідів, наче б Латімор мав там колись своє бюрко. Тому, що Латімор був професором університету Джан Гопкінс у Балтимор, його товариші теж заперечують, наче б він мав якісь звязки з комуністами.

ДАЛЬШЕ ВІДМОВЛЯЮТЬСЯ ВИДАТИ ОСОБИСТІ ЗАПИСКИ ПРО УРЯДОВЦІВ.

Голова Ради для Провірки Льояльности урядовців, що не може видати особистих рекордів про Федеральних урядовців, як цього домагається сенатор МекКарті, бо інакше вся ка довірочна праця Федерального Бюра Інвестигацій мусіла б бути припинена. Стало звісним, що голова Федерального Бюра Інвестигацій, Едґар Гувер, є проти такого кроку.

ПЛЯНИ ДЛЯ ШЛЯХУ НЮ ЙОРК БОФАЛО.

Олбені, Н. Й. — Простий шлях, який ухвалила нюйорська лігіслатура побудувати з Ню Йорку до канадської границі коштом $450,000,000. можна буде почати будувати восені б. р. Гроші на цю будову призбирають виданням позичкових бондів. Тому це буде прямий шлях, треба буде передбачити місця для газолінових станцій і інших вигод включаючи й ресторани.

ПРОТИ ПІДВИШКИ ЦІН НА СТАЛЬ.

Спільна конґресова економічна комісія зажадала від підприємців виробу сталі, щоб вони заповіли 30 днів наперед намірену ними підвишку цін на сталеві продукти. Такий крок мав би дати Конґресові нагоду зайняти своє становище в цій справі з огляду на те, що сталь є необхідністю т теперішній суспільности. Проти такого зарядження меншина, складена з републіканців, зголосила спротив. Меншина каже, що є спроба більшости й уряду диктувати ціни на сталеві вироби. На чолі меншини стоїть сен. Роберт А. Тефт.

БУРЕВІЇ НА СЕРЕДНІМ ЗАХОДІ.

Шікаґо. — Один з найбільших буревіїв навістив смугу Середнього Заходу між Скельними й Апалачійськими горами. Вітри віяли зі швидкістю 50—60 миль і підняли високі тумани пороху. Увесь небосклін в центральних і південних стейтах був затемнений. Осередком буревію є стейт Канзас.

СЛОН ВБИВ ХЛОПЧИКА В ЦИРКУ.

Саратоса, на Флориді. — Незвичайний випадок трапився в цирку Рінґлінґ Бродерс, коли добре своєний молодий слон схопив хоботом пятирічного хлопчика, підніс його вгору, жбурнув на землю й притолочив ногами, розчереплюючи йому голову. Хлопчик Едвин, син проф. Еемера Скулі, давав слоневі горіхи, а коли один горішок випав слоневі з хобута й хлопчик хотів його підняти, слон кинувся на нього.

АДМІРАЛ БОҐАН РАДИТЬ БУТИ ОБЕРЕЖНИМ У ДОВІРЮ В ПЕРЕМОГУ.

Вашинґтон. — Оборона Злучених Держав така неповна, що на випадок війни не можна бути певним перемоги, остеріг пенсіонований віцеадмірал Г. Ф. Боґан у фаховій статті в журналі „Ер Аферс". Він вказує на те, що інші члени Атлантійського Пакту є слабі й вичерпані і тому не можна буде рахувати на їхню справність підчас війни. Не є виключене, що в початках війни Америка мусіла б забратися з Европи і щойно опісля могло б прийти до офензиви з Америки. Зрештою не є виключене, каже адмірал, що на випадок впертої боротьби прийшло б до миру не на підставі перемоги, а на підставі переговорів.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПЕРЕД АТОМОВОЮ БОМБОЮ КОШТУВАТИМЕ 300 БІЛІОНІВ.

Вашинґтон. — Серед конґресменів зовсім поважно обговорюють можливості перенесення столиці з Вашинґтону до кількох інших міст, як теж і перенесення всіх великих середовищ й розпорошення їх по цілій країні. Кошти такої праці обчисляють на триста біліонів долярів, одначе і вони не дають повної забезпеки перед нещастям.

ОБИДВІ ПАРТІЇ ПОГОДЖУЮТЬСЯ НА СПІВПРАЦЮ ДЛЯ МАЙБУТНОСТІ

Вашинґтон, 26 березня. — Відповідальні урядовці адміністрації приватно висловили свою згоду на предявлення республіканського сенатора Артура Г. Ванденберґа, щоб створити спеціяльну комісію для вирішення питання, що зробити з Европою після того, як покінчиться Плян Маршала для економічної відбудови. Секретар стейту Дін Ачесон і адміністратор Економічної відбудови Пол Гофман, як кажуть, дуже вдоволені пропозицією Ванденберґа. Сенатор зголосив свою пропозицію в листі до Гофмана.

ТРУМАН ПЕРЕДБАЧУЄ НЕБЕЗПЕКУ, ЯКЩО ПРИДІЛ НА ПЛЯН МАРШАЛА БУДЕ ЗМЕНШЕНИЙ

Кій Вест ,на Флориді. — Президент Труман остеріг націю, що спілка конґресменів, яка пробує обтяти видатки на Плян Маршала для відбудови Европи, може довести до небезпеки третьої світової війни. Тому президент домагається повної виплати приділу на Плян Маршала і на всі інші зобовязання в бюджеті на найближчий рік, який починаеться з 1 липня б. р.

ВІДКРИЛИ ПРОСОВЕТСЬКИЙ ЗАГОВІР В БОЛІВІЇ

Ля Паз, Болівія. — Уряд республіки оприлюднив, що здавив у зародку революційний заговір для скинення уряду. Заговірники стояли під проводом високого російського військового офіцера, висланого Комінформом для вказівок для місцевих комуністів підчас плянованого повстання. Уряд виявив, що під арешт попали 25 осіб, між ним якась кількість студентів. Вони зорганізували Комуністичний Комітет Болівії. Совєтський офіцер, який приїхав до Болівії з двома французькими комуністами, має спеціяльний вишкіл для викликання перевороту. Вони всі три скриваються в околиці Ля Паз.

ВОКАЛЬНО - ДИСКУСІЙНІ СХОДИНИ ХОРУ „ДУМКА"

Ню Йорк. — У неділю 26 березня в год. 3 сполудня виступив мужеський хор „Думка" з інтересною програмою в авдиторії ОО. Василіян при Іст Девятій вулеці, а це з хоровими продукціями, які були переплітані рефератами й дискусією на культурно-організаційні теми. Приявний на виступі проф. Кириченко схарактеризував музикальну частину як високо-артистичну. Вона складалася з творів Лаврівського, Демуцького, Стеценка, Леонтовича й Гнатишина і обняла шість точок під управою д-ра Л. Крушельницького. Замітні солісти: д-р Роман Граб, Микола Бучовський, Степан Ворох.

Після відкриття сходин інж. Волод. Богачевським, вияснив культурно-пропагандивну програму праці хору д-р Богдан Карпевич. Він між ін. порушив потребу підготови до солідних артистичних виступів хору перед загально-американською публикою і прохав приявних ради в цій справі, а особливо у намічинні одностроїв для таких виступів.

Реферат в цій справі виголосив ред. Л. Лепкий, а в дискусії забирали голос: проф. Малюца, Григор Божик, С. Демидчук, проф. М. Осінчук та артист Терен.

3-ГО КВІТНЯ ВИСТУП ЛЮБКИ КОЛЕССИ В КАРНЕҐІ ГОЛ

Ню Йорк 27 березня. — На найближчий понеділок, дня 3. квітня, заповіджено черговий виступ відомої нашої піяністки, Любки Колесси, з концертом в Карнеґі Гол. Концерт почнеться в год. 8.30 ввечорі, а концертове бюро, заповідаючи виступ, покликується на рецензію попереднього виступу піяністки, в якій стверджувалося, що Любка Колесса „виступила в Карнеґі Гол, куди вона належить".

СЕНЗАЦІЙНА ВТЕЧА ЧЕХІВ НА ЗАХІД

Мюнхен 27 березня. — Минулої суботи на американському військовому аеродромі в Ербінг коло Мюнхену приземнилося три чехословацькі літаки з 84 подорожними, що летіли з Братислави, Острави і Брна до Праги. В повітрю під час лету подорожні змовились і замість до Праги залетіли до Мюнхена, де були задержані та переслухані американською військовою поліцією. На 84 особи 58 виявили своє бажання вернутися назад до Чехословаччини, деякі зі страху, що комуністична влада за їх втечу потягне до відповідальности їхні родини. Між втікачами був теж директор чеських повітряних ліній. Імен втікачів не виявлено.

МАСОВА УЧАСТЬ У ВИБОРАХ В ЮГОСЛАВІЇ

Беоґрад, 27 березня. — Вчора в цій країні відбулися попереджені широкою кампанією загальні вибори до двох палат парляменту, в яких — як вже тепер стверджується — взяло участь поверх 95% уповноважених до голосування. В деяких місцевостях участь у виборах доходила до 100%. Стверджується деякий спротив в сільських околицях. Вибори проходили під знаком „незалежного комунізму" і мали такий сам характер, як мають теж в „залежному комунізмі" в Совєтах і їх сателітах, бо була тільки одна листа 620 депутатів до обох палат парляменту, видвигнена збунтованим проти Москви комуністичним „народним фронтом". Кінцеві підсумки виборів будуть проголошені протягом тижня. Стверджується, що вибори відбувалися в „карнаваловій атмосфері".

ПРИГОТОВАНО ПЛЯНИ АТЛАНТІЙСЬКОЇ ОБОРОНИ

Гаага, 27 березня. — Тут повідомлено про „загальне визначення стратегічного принципу оборони" об'єднаних Атлантійським Пактом західноевропейських країн та Злучених Держав і Канади. Пляни стратегічної оборони приготовано протягом чотирьох місяців часу, що вважається доказом великої справности працюючих комітетів та чіткого закреслення оборонних потреб. Пляни підуть тепер під апробату поодиноких урядів і увійдуть в силу, що теж — згідно з передбачуваннями — станеться в найкоротшому часі. Згідно з інформаціями з авторитетних джерел, оборонні функції в цьому стратегічному пляні розділені так: Злучені Держави були б відповідальні за стратегічне бомбардування; країни Брюсельського військового союзу перебирають воєнно-морські обов'язки; Британії і Франції припадає відповідальність за тактичне бомбардування та повітряну оборону, а тягар суходільної оборони поноситимуть всі континентальні країни.

МОЖЛИВІСТЬ ЕСПАНСЬКО-ІЗРАЇЛЬСЬКОГО ПОРОЗУМІННЯ.

Мадрид, 27 березня. — З поінформованих джерел тут заявляють, що еспанський уряд мав одержати від уряду Ізраїля посередню пропозицію піддержки еспанських інтересів в Об'єднаних Націях в заміну за визнання ізраїльського уряду.

ПРЕМІЄРА „ПОШИЛИСЬ В ДУРНІ" В ТЕАТРІ ГІРНЯКА

Ню Йорк, 27 березня. — Минулої суботи пройшла з великим успіхом премієра приготованої Іваном Керницьким за М. Кропивницьким оперети „Пошились в дурні", виставленої Театром-Студією під керівництвом Йосифа Гірняка. П'єса, першу і третю дію якої достосовано до теперішніх обставин та перенесено на фарму двох американських українців, в яких працюють новоприбулі, написана в американсько-українській говірці, з багатьма тонкими жартами і сатиричними заввагами, викликувала велике одушевлення серед приявних, що вщерть були заповнили авдиторію школи св. Юра при 6-тій вулиці. З таким самим великим успіхом оперету повторено чергового дня, в неділю. В головних ролях виступали: Й. Гірняк, Герус, Позняківна, Крушельницька, Колосів, Кучерявий та В. Лисняк. Музичний провід Крушельницького а сценічне оформлення В. Лисняка.

УСПІШНЕ ШЕВЧЕНКІВСЬКЕ СВЯТО В ДЖЕРЗІ СИТІ

В неділю, дня 26 березня, українська громада в Джерзі Сиіті з великим успіхом вшанувала Роковини Шевченка, влаштувавши концерт в місцевому Народному Домі, що був виповнений громадянами, як рідко коли досі. На програму Свята, яке відкрив короткою святочною промовою о. сов. В. Лотович, склались промови С. Максим'яка та промова в анг. мові Меланії Міланович, сольовий виступ сопрана п-ні М. Гірняк та виступ місцевого Хору ім. Лисенка під диригентурою Осипа Стецури. Сольо на бандурі виконав Миронович. Деклямації виголосили І. Миронович, І. Гріца, І. Одуляк та Д. Струк. На фортепіяні акомпаніювали пп-ні К. Чапельська і С. Дзядів. Концерт був старанно підготований, сцена дбайливо прибрана, що створювало справді святочний настрій. До переведеної в перерві збірки на Національний Фонд промовляв К. Піддубчишин.

КАМПАНІЯ КОМУНІСТИЧНОЇ "АКЦІЇ" В НІМЕЧЧИНІ

Діссельдорф, Німеччина, 27 березня. — З авторитетних джерел тут стверджують, що в цілій Західній Німеччині, від Гамбурґу на півночі до Мюнхену на півдні, комуністи почали інтензивну кампанію „безпосередньої акції та насильства" — як це подається в офіціяльному комунікаті. При цьому вони використовують насамперед націоналістичні сентименти загалу німецького населення та самих скрайніх націоналістів і під облудними гаслами „оборони німецької чести" почали на широку скалю підривну кампанію серед робітництва, міщанства і середньої верстви селянства. Кампанію ведуть створені комуністами і розсіяні по цілій країні „комітети друзів миру" та „комітети проти ремілітаризації" і вона йде впарі з відповідною кампанією в Східній Німеччині. Зокрема сильну комуністичну акцію спостерігається серед робітництва Рурщини. Акція має виразний характер цілевого плянування, кінцевим вислідом якого має бути захоплення насамперед Берліна і опісля „об'єднання" цілої Німеччини під комуністичною контролею. Центральний комітет компартії в західній Німеччині в останньому виніс рішення в справі творення груп комуністичних „активістів", по всіх фабриках та робітничих центрах. Західні аліянти обмірковують відповідні протизаходи.

ЗАПОВІДАЮТЬ ДВІ ПЕРШО-ТРАВНЕВІ ДЕМОНСТРАЦІЇ В БЕРЛІНІ.

Берлін, 27 березня. — Британський комантант Берліна погодився на прохання посадника західних секторів, Ернесто ройтера, і дозволив на першо-травневу демонстрацію населення західних секторів перед руїнами Бранденбурських воріт в британському секторі. По совєтському боці тих самих воріт демонструватимуть комуністи.

ШУМАН ЗАПОВІДАЄ ФРАНЦУЗЬКО-НІМЕЦЬКЕ ПОРОЗУМІННЯ.

Париж, 27 березня. — Французький міністер закордонних справ, Роберт Шуман, заповів вчора всебічне політичне, господарське і культурне порозуміння між Францією і Німеччиною в найближчій майбутності. Забираючи на цю тему голос в Національній Асамблеї, Шуман твердив, що такі проблеми, як Саарщина та деякі інші не можуть стояти на перешкоді такого порозуміння, за передумову якого він вважає приступлення Німеччини до Европейської Ради та активну німецьку участь в її працях. Ексекутивний Комітет Міністрів цеї Ради відбуде вже в цьому тижні свої наради, на порядку яких буде, правдоподібно, теж проблема прийняття Німеччини до Ради.

ЗАПОВІДАЮТЬ НОВІ БРИТАНСЬКО-ЄГИПЕТСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ.

Лондон, 27 березня. — Тут заповідається в короткому часі нові англо-єгипетські переговори в справі оборонного союзу, що його вважається есенціональним для оборони цілого Орієнту. Вважається, що після стабілізації положення в Палестині ця справа вимагає нової провірки.

ПОГЛИБЛЮЄТЬСЯ КРІЗА В БЕЛЬГІЇ З ПРИВОДУ КОРОЛЯ.

Брюсель, 27 березня. — Урядова і політична кріза в Бельгії, викликана проблемою вирішеного всенародним плебісцитом повороту короля Леопольда на престіл, поглиблюється з кожним днем і не бачиться можливостей її розв'язки. На знак протесту проти повороту Леопольда соціялісти минулого тижня були проголосили генеральний страйк, що в деяких околицях, головно в Брюсель, проявився теж в цілому ряді насильств. Соціялісти дали виразно до зрозуміння, що вони ніколи не погодяться на поворот короля та домагаються його абдикації в користь його сина. Натомість католицька соціял - християнська партія рішучо домагається респектування „волі народу" та привернення Леопольдові престолу. Новопризначений премієр, лібераль Альберт Девезе, заявивш що він поробить всі зусилля для досягнення в цій справі відповідного порозуміння між всіми партіями, а якщо це не пощастило б, тоді рекоменуватимемо регентові проголошення нових виборів. З огляду на антагонізми між соціялістами і католиками, тут ніхто не сподіється швидкого полагадження крізи.

ЗАХІДНІ АЛІЯНТИ ЗАНЕПОКОЄНІ АВСТРІЙСЬКО-СОВЄТСЬКОЮ ТОРГІВЛЕЮ.

Відень, 27 березня. — Західні аліянти, зокрема американці, не скривають свого занепокоєння унормованими цілим рядом договорів австрійсько-совєтськими торговельними стосунками. Причиною того занепокоєння є не тільки побоювання, що Совєти використають ці стосунки для відповідного поширення своїх політичних впливів, але насамперед загроза, що в рямках цих договорів вони можуть дістати від Австрії вжливі стратегічні матеріяли, які припадуть Австрії з допомоги в рямках Пляну Маршала.

ЗАХІДНЕ СТАНОВИЩЕ В СПРАВІ АЛЬБАНІЇ.

Істамбул, 27 березня. — В місцевих поінформованих колах звертають увагу на факт, що від деякого часу в західних колах цілком промовчується „делікатну справу" комуністичного режиму ген. Гокси, в Альбанії. Це далеко не значить, що вони з ним погодилися, проте вони тепер не бажали б будь-якої внутрішньої насильної акції проти нього, бо переконані, що Совєти використали б це, щоби обвинувачувати за це Югославію та, йдучи на „рятунок" Альбанії, напасти на неї, що могло б викликати нову світову війну.

ВТИХОМИРЕННЯ В ІТАЛІЇ.

Рим, 27 березня. — Після бурхливого в страйки та комуністичні заворушення минулого тижня, в Італії настав відносний спокій. Тільки в деяких місцевостях селяни продовжують захоплювати землю,

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Hates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

АЙЗЕНГАВЕР ПРО ЗБРОЄННЯ І МИР

Миролюбний характер американського народу пізнати, між іншим, по тому, як поводяться у мирі його найвищі достойники, що від наймолодших літ були зв'язані з військовим ділом, а тепер покриті ще й воєнною славою. Як знаємо, вони працюють тепер на різних ділянках для справи світового замирення. Ген. Маршал працював для справи миру в департаменті стейту, а тепер є у проводі Американського Червоного Хреста. Ген. МекАртур є в Японії клясичним прикладом, як треба поводитись з переможеним ворогом, щоб перемінити його на щирого друга. Знов ген. Айзенгавер, ставши президентом Колумбійського університету, вважає одним з своїх головних завдань оснувати „Інститут Миру", в якому викладали б про війну, як „трагічне, суспільне явище", а зокрема про руйнуючі її впливи на „духовий, інтелектуальний і матеріяльний поступ людини". Той самий Айзенгавер виголосив тепер в Колумбії довшу промову теж на тему миру, яка одначе є одночасно теж і великою пересторогою для Америки. Вона звертає її увагу, що бути в таких часах як теперішні непідготованою до війни, значить допускатись такого самого злочину, яким є війна. Ці слова викликали в цілій країні велике враження, бо з них виходило б, що Америка не є озброєною в порівнанні з ворогом, який їй загрожує, а хто є тим ворогом — кожному відоме.

Ген. Айзенгавер сказав дещо таке, на що треба звернути пильну увагу. Така угодовість, як в Мюнхен, казав він, є гірша для людства, ніж атомова бомба, скинена на Гірошіму. Генерал зацитував ще такі знаменні слова професора Лаймена Брайсона: „В світі є ще речі навіть більші від миру". Це людські ідеали, це надії й змагання людства до висот духа, що вищі над мир, матеріяльні добра, а навіть і саме життя. Без тих цінностей — мир для людини без значення. Радше війна, ніж такий мир, що приносить тільки загибіль ідей та мрій людини.

Айзенгавер виступив гостро проти тих, що настроєні песимістично й нерадо піддержують слабших, бо залякані величезними просторами і великою силою ворога. Вони думають так, як Наполеон, що „Бог є по боці тих, що мають сильніші баталіони". Не забуваймо, підкреслив Айзенгавер, що Наполеон та його теорія ще коротше панували, як Гітлер...

Айзенгавер доказував теж абсурдність думання, що горстка, яка сидить на Кремлі, зможе подиктувати світові совєтську систему. Він звернув увагу і на таке помилкове думання, що мир уже забезпечений, якщо знов зійдуться найвищі достойники, а навіть президенти країн та підпишуть документ у Парижі, Женеві, чи де там. Мировий договір, каже він, мусить одночасно забезпечити усім людям на світі свободу і справедливість, інакше він тільки кусень пустого паперу.

Людина є щось більше, як матеріяльно забезпечена „освічена худобина", каже Айзенгавер, відповідаючи визнавцям матеріялістичного й безбожницького світогляду. Він взиває Америку бути для цілого світу прикладом такої свобідної країни, в якій може розвиватись як духовий, так і матеріяльний поступ, але без насилля. Тоді щойно найскорше й найвиразніше всі переконаються, яка система краща, система свободи, чи тоталітаризму. Айзенгавер певен, що переможе свобода, себто та цінність, яку американський нарід ставить вище всього.

Занедбана справа: Талановиті діти

У талановитій, або передучасно зрілій дитині, добачують люди, звичайно, майбутнього вченого, мистця, провідника і т. п. До такої надійної дитини ставлять батьки, а то й учителі теж і вищі вимоги ніж до пересічної. Але одного не хочуть вони розуміти, а саме проблеми таких дітей, що їм з собою робити. Ці діти вивчають шкільні лекції швидше ніж інші, мають більше вільного часу, але не мають відповідного для них товариства. Хоч ум їх швидше розвивається ніж в інших дітей, то вони все ж таки діти, що хочуть жити діточим чи молодечим життям.

Ці справи обговорювано минулого тижня на з'їзді Міжнародної Ради для Виїмкових Дітей у Шікаґо. Панна Мері Кортеней, ствердила у своєму рефераті, виголошенім на згаданій конвенції, що для талановитих дітей нема ні бюра поради, ні якогось пристановища, і загалом ніхто не дбає, що зробити з талановитими дітьми. Щоби прийти з допомогою для таких дітей, панна Кортеней піддала думку влаштувати з ними спеціяльні прогульки до музеїв, галерій образів, а теж давати їм нагоду бувати на театральних виставах.

Проф. Пол А. Витті з виховного виділу Нортвест Юниверситі, який займається вже 20 років проблемою талановитих дітей, говорив про те, що нація має велику втрату як не звертає спеціяльної уваги, як розвивається надзвичайно талановита молодь. Так є, що „талановита дитина, це занедбана дитина" у нашій суспільности. В університетській клініці для Психічного Виховання стверджено, що бувають діти з 135 відсотками або й вищими в талантах і заки вони дійдуть до сьомої класи, вони втратили два-три роки часу, щоб пристосуватися до інших дітей. Звичайно ще й докучають таким дітям, що вони зарозумілі, що неслухняні, нетовариські. Їхні ровесники глядять на них з підозрінням і завистю. Розумні діти дуже відчувають таку поведінку й переконані, що їм діється кривда.

Професор Витті твердить, що передвчасно розвинені або надзвичайно спосібні діти є зовсім нормальні, добре збудовані. Вони скромні й працьовиті. Тільки ніхто не розуміє їх вимог, а в першу чергу не розуміють їх учителі й батьки.

На конвенції піднесено думку, щоб дітей з непересічною спосібністю відсилати до спеціяльних кляс, так, як відсилається тих, що замало розвинені. Тоді, як сказано, буде дана тим талановитим дітям краща нагода далі розвиватися і бути у своїм товаристві.

Коли такі справи обговорюється на прилюднім виховнім з'їзді, вони звертають на себе увагу не тільки фахових осіб, але й кожного, хто має до діла з вихованням дітей. Так і ставиться американський загал до цеї справи. З приїздом великої кількости українських дітей з Европи, серед яких є багато непересічно спосібної молоді, треба б і нашому громадянству призадуматись над цею проблемою, теж і тому, що український нарід поніс величезні втрати саме у рядах своєї передової молоді.

М. Шлемкевич.

ВИХОДІМО З ҐЕТТО

Всі мріємо про єдність, співаємо пісень до неї, Чому ж ми поділені?

Є дві головні причини цьому. Одна природна і вона діє не тільки в українському світі, але і серед усіх народів, що дозріли, чи дозрівають у сучасні нації. Оце люди однакових поглядів, чи подібних інтересів, сходяться, порозуміваються, творять окремі групи. Тільки первісна маса живе в незрізничкованій єдності, і наші вороги завсіди намагалися держати нас саме на рівні такого примітивізму, на рівні „народу хлопа і попа", як глузували колись із нас поляки. Те нормальне здорове намагання творити окремі, окреслені групи є підвалиною кожної дозрілої демократії. Воно у нас підсилювалося духом часу під кінець 19-го і на початку 20-го сторіччя, коли то верховним гаслом була свобода і самовизначення людської одиниці, суспільних груп. і народів.

Друга причина наших поділів це воля ворогів. Вони провели почерез наші землі, мов криваві пруги, свої державні кордони, розрізуючи живе тіло народу на кілька частин. Славна Збруч-річка, сокальські й інші кордони потворили у нас „галичан" і „придніпрянців", як дві протилежності. Вороги після першої світової війни роздерли нас на буковинців, карпатців, волиняків, галичан, празьку й варшавську еміграції, і вони ж пильно стежили, щоб між цими частинами одного народу не було більших зближень. Вкінці їм завдячуємо поділ, що зарисувався в другій війні: на східняків і західняків.

Перша причина наших поділів це ж наш ріст і вона мала за собою — як бачили ми — духа часу, себто притаманний тоді всьому світові нахил до усамостійнювання людини і народів. Друга причина мала за собою силу п'ястука, себто ворожу поліцію.

А все ж — хай зразу і буде дивно — ті перші поділи не такі вперті як другі. Бо легше переконати когось і скоріше критичний ум міняє погляди, ніж людина свої життєві привички. Також інтереси міняються з часом і групи, що виросли зі спільних колись інтересів, у змінених умовинах тратять ґрунт під ногами. Окремі частини нашого народу, насильно розділені і вплетені в чужі світи, виробили в собі різні привички, різно сприймають світ і мають часто різну життеву п о с т а в у. Щоб їх змінити, знову треба довгого часу і нових умовин життя.

Ось така давня історія і така сила і тривкість наших внутрішніх поділів.

Сьогодні обидві вище названі сили діють у протилежному напрямі. На всіх перехрестях чуємо пісень про єдність. Народи-держави шукають також ширших об'єднань. Поволі дозріває европейська федерація, З'єднані Держави Европи. Дух часу, що колись казав відокремлюватися і усамостійнюватися, тепер каже єднатися. Так у світі, так і в нашому суспільстві. Ми молимося за єдність. Прагнемо синтези, а не дальшого розкладу і дроблення.

І знову — що дивне — і чужі чинники діють сьогодні в напрямі інтеграції, усуспільнення. На рідних землях в страшних болях усе ж таки кується українська соборність. Там тратять гостроту внутрішні віроісповідні р і з н и ц і, коли йдеться про один християнський фронт проти безбожницького комунізму і його агентів у рясах і без ряс. — Там уже зникають різниці між східняками і західняками в єдиній, спільній і одним і другим, соборній тюрмі. — Тимбільше втратили там глузд старі партійні поділи, що зродилися в цілком інших обставинах життя. — І те саме робиться і за межами батьківщини. В однакових умовинах свободи і праці знайшлися і східняки і західняки І мельниківці і бандерівці і лебедівці і багрянівці і які хочете інші. То ж у всіх нас, в нашій робітній спільноті, створюватимуться — хоче хто цього, чи ні — однакові життєві привички і подібні життєві постави.

(Докінчення на стор. 3)

Потрібно ще 24 тисячі українців

Хто, по що і в якій цілі потребує аж 24 тисячі українців в Америці? Таке питання насувається кожному, хто перечитає повищий заголовок. Тому справу треба вияснити. Дехто твердить, що в Злучених Державах Америки є коло мільйона українців, дехто нараховує їх значно менше. Але річ не в цьому, а в тому, що заголовок, поставлений над цими рядками повинен би виглядати так: Шукають в Америці між мільйоном тільки 24 тисячі свідомих і жертвенних українців, як між американськими громадянами українського роду так і між прибулими сюди скитальцями (пестливе скорочення того вимовного слова звучить: „китайці"). Та це був би за довгий заголовок і тому ми його не ужили. Але від нього було б відразу дещо вияснилось, хоч і не все.

Тому вияснюємо ще докладніше. Вже другий місяць переводить Український Конгресовий Комітет з доручення Четвертого Конгресу Американських Українців збірки вкладок до Українського Народного Фонду. Як інформує українська преса, то: за несповна півтора місяця ті збірки дали ледви не цілих девять тисяч долярів. Тимчасом прелімінар видатків у 1950 р. на політично-визвольні, культурні, переселенчі та гуманітарні допомогові українські потреби передбачений і устійнений у висоті двісті пятьдесять (250) тисяч долярів. Якщо прийняти найнижчу суму національного датку в висоті десяти долярів від дорослої особи, то вийде, що треба ще 24 тисячі осіб, які вплатили б до Українського Народного Фонду по десять долярів, щоби дістати суму 240 тисяч долярів, яка потрібна для осягнення передбаченої висоти Народного Фонду.

Тепер уже ясно, хто, пощо і в якій цілі пошукує аж за 24 тисячами українців в Америці. Це прикре, але правдиве, що треба за ними шукати. Дотеперішні часописні заклики, статті та оголошення дають якось малі наслідки. З того треба б робити в и с н о в о к, що українську пресу замало українців читає, а якщо і читає, то не докладно й неуважно. Бож годі робити інший висновок, особливо ж такий, немов би то жар любови до старого краю і до страдального українського народу почав потахати. Ні, він далі горить, але виною замалої жертвенности треба хіба вважати своєрідний недогляд, чи своєрідну байдужність чи радше зволікання із висилкою датку до Народного Фонду. Тому треба пропагувати національну вкладку не тільки через пресу, але треба пригадувати про її сплату, пригадувати живим словом живої людини. Це можуть робити збірщики - організатори національного датку.

Час не стоїть, на місці. Він минає, а в ньому відбуваються і назрівають важні події, творяться факти, що мають відношення і до нас і до цілого українського народу. Треба діяти, треба інформувати світ, треба видавати й друкувати необхідні книги та матеріяли в тій цілі. На це все потрібні фонди. Їх можемо зложити тільки ми самі. На такі цілі складали в Америці інші національні групи рікрічно мільйони. Вистане вказати на жидів, поляків, чехів, литовців, ірляндців і т. п. Американські німці, наприклад, збирають для своїх братів у Німеччині, на різні німецькі культурні цілі, на відбудову всяких збомбардованих будов великого історичного значення, величанські суми. Невже американські українці у ті, найприкріші і найлютіші часи неволення нашого народу і старої Батьківщини лишаться позаду інших під оглядом жертвування на свої оборонні та визвольні потреби?

Ми переконані, що ні, що не залишаться, але навяжуть до своїх же власних традицій жертвенности, коли то вони помагали старому краєві, українській еміґрації, коли уфундовували народні доми, читальні, музеї, політичну боротьбу і коли видавали необхідні книги для інформації чужинного світу про положення на українських землях та про політичні змагання українського народу. Двайцять чотири тисячі українців, що чують себе духово звязаними зі старим краєм, що бажають кращої долі для своїх рідних, братів, сестер, батьків і взагалі свояків, не завагаються пожертвувати бодай по десять долярів до Українського Народного Фонду. Під теперішню пору повинно бути не тільки обовязком кожного свідомого українця, але й потребою його серця допомогти свому народові бодай грошовою невеличкою жертвою у його важких змаганнях. Тому треба йти за голосом серця, виконати свою повинність і мати внутрішне вдоволення та заспокоєне сумління. Віримо, що тих 24 тисячі жертвенних українців скоро дадуть про себе знати. А може їх буде і більше? Це не виключене і лежить у межах можливости. Дай, Боже, щоби така можливість стала реальною дійсністю.

С. Китаєць.

Таня Самчук.

КИЇВ ФІЛЬМУЄ

(Жмут споминів.)

16)

Від уваги глядача уникає і перенесення подій з Кавказу на Україну. Коли ми бачимо будинок п о м і щ и к а Свічки і танцюючих горців, неясно деж проходить дія. До того ж українські маси, заключені в одній садибі Свічки, грають ролю статистів, застиглих у позах статуй. Як попали ті люди до садиби пана, звідки вони прийшли, можна хиба догадуватись. А між тим на Украйні в середині XIX. століття були масові селянські повстання проти поміщиків-кріпосників. Відомо, що цар Микола І., від час кримської кампанії був змушений кинути міцні військові з'єднання, для зтлумлення селянських повстань на Україні"...

Це виривки з рецензії А. Хвилі. Але Хвиля віднісся до цієї картини ще досить ліберально. Головне прийшло пізніше. Хвиля, мабуть, вичував, що та картина, не дивлячись на свою гостру соціяльну тенденцію, може стягнути на себе громи далеко сильніших „критиків", ніж Хвиля. Тому він пробував попередити небезпеку, дещо відтягнути від неї увагу на інші речі, але дарма. Дуже скоро на картину обрушились страшні удари і то з Москви і картина не лише була знята з екрану, але і її режисер був поставлений у дуже запитальне положення...

Але я тим часом, зараз після „Прометея", тимчасово була направлена до групи режисера Урінова. Кавалеридзе носився з думкою праці над його, здається, найулюбленішим проектом картини „Дніпро" і він намагався втримати всю свою групу, з якою дуже зжився, разом, саме для роботи над „Дніпром". Але як тільки розпочалась проти нього велика газетна і політична пальба, йому прийшлося з тим дещо затихнути. Я ж тим часом була зовсім вичерпаною фізично і конечно потрібувала відпочинку. Я виглядала тоді, по думці моїх приятельок, як з хреста знята.

Це був жовтень тридцять пятого року. Я почала зусилено домагатися відпустки, яка зрештою, мені по закону належалась, і по довгих стараннях я її дістала. І щоб не гаяти часу, вже на другий день моєї відпустки, а то 22 жовтня я виїхала до Криму на відпочинок.

Вибрала я собі санаторію Маву Кенор у Мисхорі біля Ялти. У Києві у той час стояла гарна осінь. Я виїхала рано швидким потягом через Дніпропетровськ, С и н е льниково, Джанкоє до Севастополя. Як звичайно, і на цей раз щось трапилось. Між Синельниковим і Мелітополем я була свідком такої сцени: у моєму переділі сиділо пять пасажирів, як цього вимагають приписи. По двоє на обох лавицях і один по середині. Біля мене сидів якийсь молодий чоловік студентського типу, а напроти сиділа пара — він і вона — дуже елегантного, як на наші умови, вигляду. Жінка була добре одягнута, мала на собі гарну шовкову сукню — явище заздрости гідне, а до всього мала на пальцях золоті перстені, а в ухах сережки з якимись дорогінними самоцвітами. Словом з Америки. Так само добре був отягнутий і її партнер. Обоє весь час проводили у веселій, любезній розмові, що нагадувала молоде, щойно одружене подружжя, що робить свою весільну подорож. Згодом ми ще мали нагоду довідатись, що дама їде не з Америки, а з Сибіру, що її чоловік професор університету і що направляється вона, як і я, до Криму. Я ще могла полюбуватися деякий час на цю милу пару, але настала ніч і ми всі заняли свої спальні місця і заснули.

І раптом серед ночі крик. Прокидаємось. Що сталося? — Он меня абакрал! Он меня абакрал! Он меня абакрал! — весь час викрикує дама. — Хто вас обікрав? — зривається і запитує даму мій сусід. — Он! Он! Он! — викрикує та далі. — Той, що сидів зо мною. — Як? То ж ми думали, що це ваш муж! — Дивується мій сусід. — Який там муж! — викрикує дама з пересердя, що її не розуміють. — Що ви, не знаєте жінок?

Виявилось, що той елегант дійсно обікрав нашу сибірячку те, що зветься, до ниточки. Її нові валізи, її гроші і навіть її сережки з вух. Все то той ніжний кавалір забрав, обчистив і на одній зі стацій уночі зник, як етер.

Плач, істерика, міліція, протоколи, але що то помогло. Дама їхала до Криму, але вже в Джанкоє була змушена висісти, бо не мала ані свого білету. Що з нею сталося після я вже не могла довідатись.

Ми ж поїхали далі до Севастополя. З Севастополя до Ялти залізниці нема, тому треба їхати автобусом, або авто-таксі. Налякана випадком з сибірячкою, я весь час трималася мов на шпильках. Було б, розуміється, краще їхати автом, що якраз тут траплялося, але я як глянула на шофера-татарина, моя душа вже була в пятах. А тут він так любезно пропонує свої услуги і це мене ще більше проти нього настороджує. Я йому кажу, що я з ним поїду, але він мусить знайти ще когось до товариства. За хвилину вже була одна пара, що так само їхала до Ялти і ми виїхали. Дорога йде трохи під гору, трапляються закрути. Балаклава, Байдари, Алупка, Ливадія і Ялта. Мені треба ще за Ялту до Мисхору. Від Байдарів починаються гори, Пересікши так звані Байдарські ворота — враз виринає море — безмежна синя рівнина, що сліпить очі. Здається, що авто з розгону влетить просто на ту рівнину, але воно летить і то дуже швидко, повертає вправо, вліво, женеться понад кручою від якої крутиться голова, женеться вниз, то знов уверх. Я, розуміється, не жива і не мертва, весь час палю цигарку за цигаркою, благаю свого татарина, щоб він врохи злагіднив швидкість, а той дуже чемно з милою усмішкою обіцяє, але робить своє.

Нарешті, десь над вечір, ми пригналися. Це був жовтень, у Києві вже дерева майже скинули листя, ночами бувають приморозки. Тут все ще зелене, сяє сонце і тепло, як у літку. Я знайшла свою санаторію Маву Кенар і мій Крим почався.

(Дальше буде).

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСОПИСИ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА—ЦЕ СИЛА.

Проф. П. Ковалів.

Національна назва нашого народу.

Нині вже ніякого сумніву немає в тому, що єдиною всіма виінаною назвою нашої нації є „Україна", а назвою нашого народу є теж усіма визнана назва „українці". Це його національна назва, як і назви інших слов'янських народів: росіяни, поляки, чехи, серби, болгари та ін.

Але в сучасній практиці ми маємо інші трудноші. Не всі українці усвідомлюють себе, що вони дійсно українці. Українська територія була поділена силою історичних обставин між сусідніми державами з іншими національними основами. Українці, народжені на цих відламках нашої національної території і проєкнуті іншою національною свідомістю, не раз ладні були називати себе поляками, мадярами, румунами тощо, не маючи навіть злої волі це робити. А ті українці, що пішли шукати кращої долі за океан, особливо друге покоління з них, знову стоять перед іншою альтернативою: чи називати себе українцями, чи може — американцями, канадійцями, аргентинцями тощо?

Але коли прийняти до уваги той факт, що зокрема на американському континенті оселялися роками українці, що прибували саме з тих відламків української національної території і ще в рідні̂м краю не усвідомлювали собі точно своєї національної назви, — то таки справді питання це набирає нині актуального значення, особливо зважаючи на різну документацію, що з нею доводиться зустрічатися нашому народові на еміграції.

Мова йде про те, що в деякій частині нашого народу збереглися ще старі національні назви, які тепер вносять плутанину і не дають повної картини національної приналежности. Ми говоримо про назви: „руські", „русини" або „руснаки", що на Закарпатті, а також в Галичині, Буковині вживаються в значенні „українці" (див. Б. Грінченко. Словник, 192, стр. 1704). В Америці закарпатські українці ці назви вважають навіть офіційними, як це видно з преси. Наприклад: „Амреиканский Русский Вестник", „...торжество було, влаштоване Карпаторусскою дівзією Комітета для Русской Комнати в Університе̂ті" (див. „Свобода", 10. березня 1950) та ін. А що „русский" вживається за російським правописом, то це, призводить часто до прикрих непорозумінь: читач достотно не знає, про кого мова йде — про українців, чи про росіян.

Але що це за назви, що об'єднуються спільним коренем **рус** —? Де їх джерело?

Немає сумніву, що назви ці походять від давнього нашого слова „Русь", яке, за твердженням М. Грушевського, існує з VIII ст. (а цю дату стверджують і арабські письменники VIII-X ст.) і яке первісно мало збірне значення (як: чернь, челядь, молодь тощо). Воно означало „мужі, що входять до складу колективу". Треба думати, що спочатку то були військові мужі, як про це говорить ранній Київський літопис, описуючи походи Ігоря в 944 році: „Ігорь же совокупи воя многи: Варяги, Русь і Поляни, і Словіни, і Кривичі, і Тиверці, і Печеніги ная". Так само в Договорі Ігоря з греками: „Входяще же Русь въ градъ, да не имеютъ волости купити на волокъ лише 50 золотникъ". Ця назва потім була перенесена на позначення території, держави, що існувала під назвою „Київська Русь".

Від слова „Русь" в збірному значенні витворились форми, як назви відношення або приналежности: „руський", „русич", „русин" і „руснак". Так, уже в Договорі Олега (911) і Ігоря (945) з греками маємо назву „Русин". В Слові о полку Ігоревім маємо „Русичі". Назва „Русин" ширилась далі на Захід. В описі життя єпископа Хуонрада 1131 року Закарпаття зветься „Країна Русинів" (Ruthenorum). До Галичини назви „Русь", „Русини" (рутени) перейшли, на думку істориків, десь у XIII-XIV ст. Там існувало „Королівство Руси". Князь Юрій в грамоті 1629 році папа Урбан VIII в Руси" (rex Russie), а населенна — „рутени" (Ruthenous). В 1929 році папа Урбан VIII в своєму зверненні називає українських католиків „мої Русини" (mei Rutheni). Див. В. Січинський. Назва України. Авгсбург, 1948, ст. 20.

З другого боку, ті ж назви „Русь", „руський" (руский) перейшли згодом і до Московської держави, що пізніше стала зватися „Россия". Тому прикметник „русский" в Росії, маючи спільне джерело походження з давнього „руський" в Київській Русі, не має безпосереднього відношення до сучасного українського „руський", що традиційно зберігається в західній частині України, як похідне слово з давнього „Р у с ь". Прикметник „русский" перекладаємо українським прикметником „російський" (Російська держава, російська мова тощо), а не „руський", бо й сам прикметник „русский" зберігається в російській мові традиційно, як давнього творення прикметник, замість логічно очікуваного прикметника „российский" (від „Россия"). Цю логічну поправку вносить в своїх перекладах українська мова („російський").

Крім цих назв (руські, русини чи рутени, руснаки), нарід наш здавна зберігає також і назву „українці", що походить від назви нашої нації „Україна". Назва ця зустрічається в пам'ятках з XII ст. і далі проходить через усі століття. Відповідна назва відношення чи приналежности до нації, цілком природно, була перенесена і на нарід. Спочатку люди звались „україняни" (1268), „українники", а згодом — „українці". Ось Петро I в своєму наказі від 16. січня 1712 року пише: „Гарнизоны Малороссійськиъ городовъ укрепитъ людьми изъ Украинцевъ".

Всі перелічені вище назви, а серед них і назва „українці" — то національні назви нашого народу, що існували в різні часи, на різних відрізках території і тепер існують. Але з усіх цих назв історія виборола собі єдину назву, як це й належало при формуванні нашої нації, — назву „українці". Тепер це єдина національна назва нашого народу. Ця назва стала тепер і офіційною в документації назвою для цілого українського народу, незалежно, від його територіяльного розселення. Вона об'єднує собою всіх: і „карпато-русів", і галицьких „рутенів", і всіх інших, що тимчасово відірвались від свого національного тіла, але збірігають ще національний дух, національну мовну свідомість.

З другого боку, й ті відламки нашого народу, що територіяльно поділені між сусідніми державами, і ті, що розселилися й далі розселюються по світі, мають називатися **за національним походженням,** а не за державною приналежністю. Тобто мають називатися „українцями", а не „поляками", „румунами", „мадярами", „американцями", „канадійцями" та ін. Хоч би на яку територію закинула нас доля, — всюди і завжди ми повинні пам'ятати, що в офіційних документах — формулярах, переписах тощо — треба ставити назву за національним походженням, тобто „українець" чи „українка". А місце народження треба позначати словом „Україна". Це соборна назва української нації, як державної нації, обіймаючи собою також і ті території з більшими групами українського населення, що входять політично до складу сусідніх держав. Щождо тих українців, що народилися на американському континенті, то вони, річ зрозуміла, місце народження позначають фактичною назвою, а за національним походженням так само зберігають назву „українець" чи „українка". В Америці зокрема водиться так, що українці старшої еміграції називають себе „американцями українського походження". Це правильно, бо така назва зв'язана з державною приналежністю: вони „американці" за державною приналежністю і „українці" за національним походженням.

Звідси далі випливає необхідність вживання і єдиної назви, що вказує на відношення, а саме назви „український". Це єдино-правдива назва, що вказує на відношення до країни, як нації. Назви „руський" не вживати. Вона відійшла в історію. Вживати її можна тільки в наукових та інших документах, коли доводиться згадувати про історичне минуле. З цього погляду цілком правильним буде написання: „Литовсько-Руська Держава", бо тоді назва „руський" виконувала офіційну ролю як позначення національно- державного поняття. В такім значенні вжив цього слова генеральний писар Самійло Зорка в промові над труною Богдана Хмельницького в 1657 році: „Милий Вождю — древній Руський Одонацере". В такім же значенні це слово зустрічаємо і в народній думі: „Визволь, Господи, всіх бідних невольників з тяжкої неволі турецької... На тихі води.. на руський берег, на край веселий"... (Грінченко. Слов. 996).

В Америці відома організація „Український Народний Союз" звалася спочатку (до 1914 року) „Руський Народний Союз" (див. „Свобода", ч. 54). Ця назва в англійській мові передавалася неточно як Russian. Згодом (в 1900 році) внесено поправку з додатком Little Russian. Але цією поправкою в суті справи зроблено велику помилку, в українському перекладі це означало „малоруський". А ця остання назва аж ніяк не була національною назвою нашого народу: це була штучна назва, утворена від нової політичної назви „Малороссия", що її здобула Україна після приєднання її до Росії. Проф. В. Січинський (Назва України, 23) датує появу назви „Малоросії" XIX століттям.

Як ми вже згадували вище, закарпатські українці в Америці і тепер ще за традицією вживають офіційно старих національних назв: „руський" (пишуть: русский), „русин" (див. „Свобода", 2. березня і 10. березня 1950 р.; „Соединеніє", 23. лютого 1950 р.). Але, як пише Преосвященний Амвроз („Свобода", 10. березня 1950 р.), „прийде теж хвиля, що підкарпатські русини, чи „Соединеніє" вирішать свою правильну назву". Ніхто нині не сумнівається, що такою „правильною назвою" для „підкарпатських русинів" є наша сучасна загально-національна назва „українці". Саме тепер настав той час, прийшла та хвиля, щоб цю назву взяти до вжитку.

Назва „українці" стала тепер рівновартною національною назвою, як і інші національні назви росіяни, поляки, чехи, французи, німці та ін. Цю назву треба берегти і шанувати, як бережуть і шанують свої національні назви інші народи світу.

Лессепс, Верді, Мілтон Крос і спомини про Львів

Ніде правди діти, що Америка великими к р о к а м и йде по шляху до сприйняття всієї европейської культури, яку подивляє, любить і хоче вповні розуміти. Візьмімо для прикладу музику. Правда, популярно чуємо різного роду свінґи та підскочні мелодії, але скільки попри це симфонічних концертів та оперної музики в самих тільки радієвих програмах. До популяризації оперової музики треба зачислити передусім Мільтона Кроса. Його підхід — це справжня наука знання опер з „втолкмаченням" у пам'ять американських слухачів славних оперових арій. І ось практичний показчик. Вистава „Аїди" у Филаделфії і заля аж тріщить від публіки; а заля поміщує аж п'ять тисяч людий. Не всіх задовольняють свінґи, як і не всі европейці закохані в симфонічні концерти.

Та не про Мільтона Кроса хотілось писати, хоч саме на виставі „Аїди" можна було його оглядати зблизька, як з дбайливою увагою перед кожною відслоною пояснював і переповідав зміст окремих сцен, яку солісти виконували по звичаю за італійським лібреттом. Хотілось згадати „Аїду", бо саме вісімдесять років минає цьому неперевершеному зразкові людського творчества.

„Аїда", що є найвищим досягненням творчости Джюзеппе Верді, повстала майже припадково. Хто знає, якби не було славного французького дипломата та інженера Фердінанда Лессепса, може і людство не мало б цієї перлини. Дивні шляхи людського творіння, але не самотні. Одно велике діло тягне за собою друге. Бо треба було, щоб Фердінанд Лессепс побудував Суезький Канал і цим дав спонуку для Верді написати найбільшу оперу. Цей велитенський канал, що станув готовий для ужиткування в 1869. році на подив тодішнього людства, й казав єгипетському королеві замовити оперу, щоб відкрити його святково оперовою виставою у тіні історичних пірамід.

Замовлення було виконане. Саме вісімдесять років тому Верді подарував людству свою велику оперу, яку сам уважав за вершок своєї творчости. Героїчне лібретто Антонія Ґіслянцоні, що ввесь час співпрацював з композитором, творить з музикою рідкісно гарну цілість. Прапремієра „Аїди" відбулась у 1871. році в Каїро, а в наступному році в Мілянській „Скалі", щоб звідтам переможно перейти цілий світ і прикрашувати програми всіх театрів до сьогодні і — напевно — на далеке майбутнє.

Не чужа ця опера й українському театральному глядачеві. Що більше, у час найкращого зросту українського театру у Львові за дирекції В. Блавацького, український глядач бачив „Аїду" у такому виконанні, якого йому позавидувати може не одна столична і напевно филадельфійська опера. Поспієва у ролі Аїди, Черних, як Амнеріс, дальше великий Орест Руснак, як Радамес, і неперевершений Зенон Дольницький — медіолянський соліст і рівночасно добрий актор у ролі Амонасро, молодий баритон Іван Вересюк, що з таким успіхом дебютував у цій виставі, в ролі Рамфіса, Романовський — як король, дальше знамениті хори та оркестра під вправною рукою проф. Льва Туркевича, і танки укладу балетмайстра Віґілева, і декорації мистця М. Радиша, та головно досконале режисерське викінчення, якого так часто бракує операм, — все це разом створило образ, якого не забути.

Якщо б хтось колись задумав написати історію вистав „Аїди" — вистава цієї опери у Львові могла б бути окрасою цієї публікації. (от)

ВИХОДІМО З ҐЕТТО

(Докінчення зі стор. 2-гої).

Колись наш ріст і тодішня доба творили серед нас окремі групи. Сьогодні наш дальший ріст і наш новий час вимагають зростання дозокремлених частин. І в цьому маємо міру цінности і оправдання груп, що виринають серед нас. Мусимо вважати шкідливим усе, що утверджує у нас поділи і привички, створені волею ворогів. Тому мусимо вважати шкідливими всі чисто східняцькі провінціональні групування. Так само мусимо оцінювати і всі організації і товариства без одвертих дверей для давніх українців в ЗДА чи навпаки для нових прибульців. Наш час, зовнішні обставини і національна потреба засклеплюють давні рани. Невже будемо самі їх розятрювати? Особливо групи, що найбільшу вагу кладуть на свої революційні титули, повинні порвати з плеканням своїх окремішностей в провінціональних з а с і к а х. Підчас другої світової війни відживали середневікові ґетта. Ми їх бачили: — дротяні огорожі, високі дощані тини, і люди замкнуті в них... *Ми обминали ті несамовиті — здавалося — для нашого сторіччя місця відокремлення.* А ось самі навкруги себе проводимо колючі дроти заялозених догм, перестарілих партійних метод, провінціональних привичок; самі прибиваємо дошки, що не дають нам вільно дивитися на світ і зустрічатися з людьми.

Тож геть із ґеттами в нашому житті, особливо геть із ґеттами, що тільки продовжують волю ворога її утверджують серед нас накинуті ним поділи! Коли слова про рівняння на батьківщині не мають бути тільки порожніми фразами, то всі, що повторяють їх, хай пам'ятають:

— Батьківщина ненавидить насильством вимушену єдність думки і організації, і вона пружиться, щоб скинути з себе їх ярмо. Вона ніколи добровільно не повернеться до того примітивізму і недоросту, що до нього завертає її терор ворога;

— але батьківщина так само переходить понад старі, непотрібні сьогодні, з інших умовин витворені поділи і ненависті.

Українська демократія 50-х років, як і колишня демократія вірна духові свого, нового часу, і тримаючися своєї методики свобідного узгіднювання і вирівнювання поглядів і інтересів, виписує на своїх прапорах гасло: — Валімо стовпи і рвімо дроти наших ґетт. *Мусимо зживатися терпеливі і вибачливі одні для одних, повні розуміння і готовости йти собі назустріч.* В нових, цілком нових, душевних і зовнішніх, обставинах мусимо шукати нових, сучасних і своєчасних, ідейних і організаційних оформлень.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮАРК, Н. ДЖ.

Пошанували героїзм українських армій.

Дня 12 березня ц. р. відбулося в Українській Централі „Свято героїзму українських армій" заходом Об'єднання Бувших Вояків Українців в Нюарку.

Свято в добре підібраній програмі відбулося н а з а г а л дуже вдачно при досить численній участи публики, як старої, так і молодої іміґрації.

Гарна в оригінальний спосіб прибрана сцена робила сама собою приємний настрій. Свято відкрив голова Об'єднання Бувших Вояків Українців в Нюарку, сотник, інженер Любимир Савойка короткою, але добре обдуманою промовою. Настрій зібраної публики, серед якої можна було завважати п. Дмитра Галичина, голову Начальної Управи Обєднання Бувших Вояків Українців в Америці, надзвичайно оживився з появою на сцені улюбленого українськими вояками їх генерала п. Олександра Загродського. Його святочна промова, а в ній спомини з минулих як і перебутих ним подій на Україні, а зарівно його певність в наше краще майбутнє очарували публику. Тому зовсім слушно зібрав за неї прелеґент довготривалі оплески.

До звеличання свята причинився в великій мірі виступ звісного громадянству оперового артиста-співака п. Л. Рейнаровича, що прибув до Нюарку на спеціяльне запрошення Комітету Свята, як теж виступ чоловічого хору „Трембіта", дуже доброго, хоч не дуже чисельного.

Вже в першій пісні „За рідний край", муз. Гайворонського, хор „Трембіта" виявляє себе високо мистецькою одиницею, що розпоряджає прекрасними голосовими силами, співає легко, спокійно та зрівноважено. В піснях „Засумуй трембіто" в обрібці Гнатишака, як і у вязанці стрілецьких пісень названих „Стрілецьким шляхом" Гайворонського, видобув дірігент хору всю красу та чар найделікатніших музичних тонкостей. Як дикція, так і ритміка бездоганні, а соліст п. Зеновій Гук очарував публику своїм мягким, ліричним голосом у пісні „Засумуй трембіто". Вправді хор не мав змоги набрати тут великого розмаху, тому громадянство очікує його самостійного виступу.

На репертуар нашого оперового артиста-співака п. Л. Рейнаровича склалися пісні: „Гомоніла Україна", комп. Лисенка, „Пісня Соборної України", Гайворонського, „Гетьмани-Гетьмани" Лисенка, та „Ой по брідській камяній дорозі". Ця остання зовсім нова, викликала особливо гарне враження. Спів п. Рейнаровича був правдивою насолодою.

Фортепіяновий супровід в руках піяністки п. Марії Шумейко доповнював цілість.

Понадто гарно випала деклямація п. Володимира Кульчицького, який з правдивим чуттям віддеклямував вимки з поеми О. Бабія „Герої Гуцулгського Куріня".

Свято закінчено відспіванням українського гимну.

Д-р Петро Гайдучок.

І. Василишин

„Дивіться, абисте не пропали"

(Автентичне)

Неділя 12. березня ц. р. Заля Стайвезант Гайскул в Ню Йорку заповняється українською публикою, яка громадою прийшла на Шевченківський концерт. До мене підходить якась старша жінка з пооранним зморщками лицем і виразом тихого смутку в очах.

— Це місце вільне? — Будь ласка сідайте!

— Ви звідки? — З К.

— А я зпід Збаража. Давно приїхали? — Півроку тому.

— А я ще перед перцою війною. Дивлюся по залі і серце стискається. Вся наша інтеліґенція виїхала. Ви покинули рідний край і залишили свій нарід без проводу. А тут пропадаєте.

В мені зворухнулася вся істота. Це вперше чую такі слова від представниці старої іміґрації. Та й докір заболів під серцем.

— Трохи воно не так, як Ви гадаєте. Саме того й виїхали ми, щоби не пропасти. Знайте, що коли б так всі ці люди були залишилися вдома, то більша частина з них була б уже не жила. Інші були б коротали свій вік в тюрмах або на каторжних роботах в Сибірі, на Соловках, чи в далекому Казахстані. А якщо навіть хтось і залишив ся б був на давньому місці, то він і словечка не смів би сказати про нашу правду. Навіть своїх рідних дітей боявся б. Там тепер інший провід, який не терпить поруч своїх ніяких інших впливів. Тому то ми й пішли на чужину. Та ми ніяк не збираємося пропадати. Ми хочемо освідомити світ з нашими змаганнями і здобути його симпатії для України. А, дасть Господь, наступить зміна, повернемо, щоби прикласти рук до будови власної хати і щоб зложити втомлені кости у вільну рідну землю.

— Це тільки тепер Вам так здається. Не вернете. Ось побачите. Побудете два-три роки, привикнете до тутешнього життя і його вигід. Одні з Вас відкриють свої бизнеси, а другі знайдуть розраду в барах. І всі поволі потонете в цьому морі.

Почалася програма. Після промови: — Хто цей пан, що говорив?

— Професор.

— А з чого він тепер живе?

— Книжки пише.

— А хіба з того можна у нас жити? Хто нині книжки буде тут читати?

— Читаємо ми, та й Вас поволі призвичаємо до читання.

— Дуже гарно говорив. Його слова, як музика. Слухаєш його і не наслухаєшся. Тільки до нас треба говорити не так високо. І ще одно: він говорив, що виконавцями Шевченківського Заповіту були Українські Січові Стрільці і Армії УНР і Галицької, а не згадав чомусь про УПА.

— Невже не згадував? Я щось не звернув на це уваги.

— Не згадував. Я кожне його слово ловила. Може він не знає про неї?..

— Знає, напевно знає. Але воно то так. Ви бачили, що він своєї промови не читав, тільки говорив з пам'яти. Ви певно ніколи не промовляли із сцени до публики. Тут нераз чоловік побачить десь на залі когось із знайомих або ось як тут блисне магнезією фотограф і мимоволі промовець забудеться і згубить думки.

— Може, може...

Після виступу хору з Ансонії лице моєї сусідки розпогодилося і на ньому веселкою заграла усмішка.

— Вачили Ви цих хористів з Ансонії, всіх у народних строях? — питаю.

Більша частина з них навіть не вміє говорити поукраїнськи. Стільки у них свідомости, що співали в церкві. А ось приїхав до них свідомий українець і здібний диригент. Бачите, як він вивчив їх? Гадаєте, що десь там у найтайнішому кутику їхньої душі не ворухається приспана національна свідомість, не заб'є живіше серце, не розгориться іскра любови до тої забутої вже нами України, яка має таку прекрасну ношу, такі чудові пісні і таку трагічну історію?

Незнайома не відповіла нічого, тільки глибоко задумалася.

В часі перерви вийшов я закурити. Оглядаюсь, а моя сусідка підходить знов до мене усміхнена, щаслива.

— Бачите? Йде та дівчина, що так гарно деклямувала. А як вона свої ролі в театрі грає! Ми недавно на виставі в Брукліні не могли налюбуватися нею. Славна артистка! Їй би тільки вивчити англійську мову і до Галівуд. Там вона зробила б карієру.

— То правда, але до Галівуд, крім мови, потрібні ще й плечі. А за них нам, українцям, тяжко.. Але не має злого, щоб на добро не вийшло. Не піде до Галівуду, буде радувати своєю грою нас.

— Чудова дівчина, тільки... Тут підступила моя співрозмовниця ближче до мене і шепотом промовила: Чому вона називається Тамара?

— А що ж тут злого? Це ім'я тільки у нас, в Галичині, мало відоме. Вона ж походить з Великої України. А там найкращі українці називаються Тамари, Сергії і т. п.

— Ой ні, не кажіть. Я переглянула всі українські календарі і там між святими Тамари не знайшла. Не треба так. А то гляди через рік-два і у Вас будуть Джорджі, Віліями, Волтери... І ще одно хотіла б я Вас спитати. Скажіть, як Господь поможе Вам вернути на Україну, як Ви будете будувати Українську Державу? Чи на таких широких демократичних підставах як тут, в Америці?

— Очевидно. Влада буде походити з вибору, але її зарядження будуть святі і кожний мусітиме повинуватися їм.

— Уважайте, не загиріть справи. Бо з нашим народом треба хоч якийсь час дещо твердше.

Концерт закінчився і публика хвилею ринула до виходу. Моя незнайома йшла усміхнена, вдоволена...

— Бачите: газети, книжки, національні річниці, концерти, театр — мусять зробити своє. І не стямитеся, як ми не тільки самі не розгубимося, але ще й Вас піднесемо і підемо разом назустріч кращому завтра. До речі: не забудьте, що через два тижні ставить театр Гірняка гарну комедію: — „Попились в дурні".

— От цікаво буде. Піду. Я не опускаю ніякої виставки ні концерту. Воно було сьогодні прекрасно, чудово. Може справді через Вас відродиться і стара наша іміґрація... А то у нас прикро, знаєте. Ось я говорю до своїх внучат поукраїнськи, а вони до мене поанглійськи.

Ми дійшли до автобусового перестанку. Цілу дорогу говорила незнайома з захопленням про вдатну імпрезу. І весь час нашої розмови ні одного олрайту, ні сюр, ні да-цо.

Надійшов автобус. Нзенайома обкинула нас ще раз теплим поглядом і піднесла вказуючий палець догори: — Дивіться, абисте не пропали!..

Всупереч правилам американського бонтону — хотів я поцілувати руку цеї жінки, але вона зникла в челюстях автобусу.

ПОШУКУВАННЯ

Я: ІВАН СІОМКО, походжу зі села Іванісці місто Коломия, — пошукую ІВАНА КАРБОВСЬКОГО у важній справі. Хто би знав про нього або він сам, — прошу писати на мою адресу:

JOHN SIOMKO
RFD No 1, Adena, Ohio

ПОШУКУЮ сина ГІМБАТОВА МИКОЛУ, нар. 29. 5. 1925. на Полтавщині. Писати на адресу:

HIMBATIW ILKO,
ULM/DONAU, Sedan Kaserne A-44
GERMANY, US ZONE

МАРІЯ СОЛОМОН (знана як Марія Солиска), пошукує ТІЛЮ НАЗОЛИК, яка після одруження називається Tillie Haien. Вона живе мабуть в околиці Карнеґі, у стейті Пенсилвенія, чи десь там в майнерській оселі. Вона походить з Волі, пов. Лісько, Зах. Укр. Хто знає про неї, зволить дати вістку до: Mrs. Mary Solomon, R. D. No 1, Sayre, Penn.

ЗЕНОН ДЯКІВ — подайте негайно свою адресу! — Всіх, хто знає про його місце перебування, прошу його про той заклик повідомити, або подати його адресу!

КОРНЕЛЬ БОРОДАЙКО
11721 S Love Avenue
CHICAGO 28, ILL.

ШУКАЮТЬ СВОЇХ РІДНИХ

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохається на початку листа доконче подати під яким числом в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за витрату часу на полагодження вашої справи.

За листами чи адресами від скитальників прохаємо звертатись безпосередньо до ЗУАДКомітету, адресу якого подано при кінці.

* * *

ГРУПА ЛИСТИ ДО:

19370 Сатур Марію зам. Романовську з с. Береги (Сянік) і Івана Дривецького з с. Дверник (Сянік) від Гнатів Марії з Кухариків.

19371 До Таборових Управ в Німеччині. Просимо оголосити, що Бутовича Пилипа пошукує Фучко Дмитро з Америки. Голоситися в ЗУАДКом. у Филаделфії під ч. 19371.

19372 Циркот Марію, зам. за Антоном Тирпаком від брата Василя Циркота.

19373 Черніхівського Владислава з с. Ядлув (Ніса) від В. Месика.

19374 Леґа Василя від Леґа Адама.

19375 Филончик Еміліяна з с. Дзенгелівка (Київ) від Макаренко Ольги, д. Марії Филончик.

19376 Косців Михайла і Несімка Онуфрія, обох з с. Загірочко (Бібрка від Анни з Свистаків Коритовської.

19377 Спаченко Сергія з с. Жеребки (Старий Константинів) від Спаченко Василини.

19378 Лутчин Марію від Волянського Стефана з с. Лужок Горішний (Самбір).

19379 О. Василя Остап Григорчука монаха, від Симона Гуцала.

19380 Кахнич Тимка і його рідню з с. Вислок Нижній (Сянік) від сестри Буря Евфенії, д. Данила і Марії Кахнич.

19381 До Таборових Управ в Німеччині і Австрії. Просимо оголосити, що Мартинюка Івана с. Миколи і Софії і Жила Василя і Йосифа синів Стефана і Марії пошукують тета і вуйко з Америки Йосиф і Катерина Труш. Голоситися в ЗУАДКом. у Филаделфії під ч. 19381.

19382 Богач Варвару з села Лімна (Перемишль) від односелячанина Савчака Івана.

19383 Саяк Явдоху з с. Литвинова від Бей Грицька.

19384 Оришак Руська і Стефана з с. Согорів (Сянік) від Ольги Кобелярської.

19385 Мельник Павла з села Стратин (Рогатин) від сестри Катерини Чарнуска.

19386 Струк Ксеню з с. Забойки (Тернопіль) від тітечної сестри Аліяни з Кохановських Швець.

19387 Ільчинського Тому з Бродів від Анни з Ілґчинських Ярмолюк.

19388 Долошак Олену з с. Голосянка (Велике Березне) від Івана Поповича.

19389 Лизанчук Дмитра з с. Ганів-Семаківці над Прутом (Коломия) від Степана Лизанчуйка, і Евгена Пласкача.

19390. До Таборових Управ в Німеччині і Австрії. Просимо оголосити, що Кулик Федора з с. Дзвиняч (Турка) пошукує брад з Америки Юрко Кулик. Голоситися до ЗУАДКом. у Филаделфії під ч. 19390.

19391 Білачак Івана з с. Панищів (Ліско) від Тимка Білачака.

19392 Лущак Петра з пов. Рава Руська від брата Мирона Лущака.

19393 Єндзу Михайла с. Івана і Козіка Михайла с. Степана обох з с. Вишитиці (Перемишль) від Сенюра Ярослава.

19394 Шмідель Марію зам. Вавре доньку і Кучерепа Петронелю сестру від Шмідель Анни.

19395 Кушперук Володимира з Мельниці (Ковель) від Лисенка Андрія.

19396 Горощенка Андрія і Прокопа Топольника братів та сестру Юстину Заічко від Устини Топольник.

1939 Мацуй Миколу з с. Боровичі (Чернигів) від Івана Самсоненка.

19398 Ворожбит Олексу з с. Турія (Рава Руська) від Олекси Ворожбита.

19399 Ціммер Івана з с. Михайлівка (Рава Руська) від Анни Матвіів.

19400 Коваль Дмитра і Івана і Шрамяк Івана від Марії з Шрамяків Капко, д. Юлії і Петра Шрамяк.

19401 Лесів або Вок Стефана з с. Татаринів (Рудки) від Михальського Миколи.

19402 Боднар Павла з села Стовпень (Радехів) від Позняк Юліяна.

19403 Горощак Семена, Степана і Михайла з с. Баниця (Горлиці) від Хмура Степана з с. Снітниці (Горлиці).

19404 Присяжнюк Марію і Івана (Монтреаль, Канада) від Присяжнюк Володимира.

19405 Войтович Василя з с. Новосілки (Перемишль) від Петра Войтовича.

19406 Кондратів Михайла з с. Ролів (Дрогобич) від Параски Кондратів.

Голоситись на адресу

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, Inc.
P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

КЛІВЛЕНД, О. — Тов. Сокіл, від. 336, повідомляє, що місячні збори відбудуться в НЕДІЛЮ, 2. КВІТНЯ, в годині 1-ій пополудні, в Українськім Народнім Домі, 2255 W. 14th St., Проситься всіх членів взяти численну участь! — Уряд.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Місячні сходини Тов. ім. С. Петлюри, від. 189, відбудуться 2. квітня в годині 12:30 попол. в салі Прогресивного Клюбу, 1938-40 Germantown Ave. На програмі нарад будуть обговорені такі точки: 1. Чому кожний українець повинен належати до Українського Народного Союзу. 2. Роди обезпечень і що дає Союз своїм членам. 3. Допомога членів відділу новоприбуваючим в пошукуванні праці, мешкань та навчання англійської мови. 4. Плян праці на перше півріччя. 5. Підготівка до „Вечірка розваги", що відбудеться 29. квітня. Проситься всіх членів відділу прибути. — В. Басюк, гол.; В. Косюк, кас.; І. Харамбура, секр.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 25. березня 1950 в 59-тім році життя помер

ІВАН ШТОҐРИН,

довголітний член Тов. „Свобода", від. 25 У. Н. Союзу в Джерзі Сіті, Н. Дж.

Покійний полишив в смутку дружину Анну, дочку Іванку і синів Володимира і Степана з дружинами і внуками.

Похорон відбудеться у вівторок, дня 28. березня, в год. 9-тій рано, з похоронного заведення М. Литвина, 501 Springfield Ave., Newark, N. J., до українського катол. церкви св. Івана Хрестителя в Нюарк, Н. Дж.

Проситься членів від. 25 У. Н. Союзу взяти участь в похороні.

Л. Мишуга, предс.
Т. Литвинюк, секр.

Дня 4. лютого 1950 року помер у 59. році життя

ЛУЙ ПАЛМЕР,

член Тов. Українських Робітників, від. 190 У. Н. Союзу в Пеорія, Ілл.

Покійний походив зо Збаража. Полишив у смутку жену, сина лікаря і 6 внуків.

Похорон відбувся при участи родини, членів і знайомих. — В. И. П.!

M. M. Nohitsch, секр.

Вступайте в члени У. Н. Союзу

ТАРЗАН, ч. 2309. Відважний Бронсон переможений.

Борючися з розпучливим завзяттям, Бронсон стримав перед собою цілу ватагу...

...доки Ґор не скочив підступно ззаду на плече Бронсона.

Під ударами кулачного молота відважний чоловік подався...

...саме в хвилині, коли Тарзан і малпи продерлися в середину сплетених дерев.